

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 510/2015-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. októbra 2015 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej spoločnosťou [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED], v mene ktorej koná advokát a konateľ [REDACTED], vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 37 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Trnava sp. zn. 27 C 3/2011 z 27. augusta 2013 a uznesením Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10 Co 238/2013 z 31. júla 2014 a takto

rozhodol:

Sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDACTED], o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. novembra 2014 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka), vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 37 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 27 C 3/2011 z 27. augusta 2013 (ďalej aj „napadnuté uznesenie okresného súdu“) a uznesením Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 10 Co 238/2013 z 31. júla 2014 (ďalej aj „uznesenie z 31. júla 2014“ alebo „napadnuté uznesenie krajského súdu“).

Sťažovateľka v sťažnosti uvádza, že okresný súd rozsudkom sp. zn. 27 C 3/2011 z 9. júna 2011 v právnej veci žalobcov „1. [REDAKOVANÉ]... a 2. [REDAKOVANÉ]... proti žalovanému v 1. rade: [REDAKOVANÉ] ... žalovanému v 2. rade: [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] ... o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby uskutočnenej dňa 16.12.2010, ktorým návrh zamietol. O trovách konania mal súd prvého stupňa rozhodnúť po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Dňa 27.06.2011 podali žalobcovia spoločne odvolanie voči rozsudku súdu prvého stupňa... ,ktorým navrhovali, aby Krajský súd v Trnave ako odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby uskutočnenej dňa 16.12.2010 v celom rozsahu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie okresnému súdu.

Krajský súd v Trnave... 29.05.2012 vydal rozsudok č. k. 10 Co/151/2011, ktorým potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V časti trov konania napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Dňa 22.06.2012 vydal súd prvého stupňa uznesenie č. k. 27 C/3/2011, ktorým rozhodol o trovách konania. Nakoľko súd nepriznal Sťažovateľovi ako žalovanému v 2. rade trovy konania v rozsahu, v akom si ich tento uplatnil, podal Sťažovateľ voči tomuto uzneseniu dňa 17.07.2012 odvolanie v zmysle ust. § 201 a nasl. OSP. Dôvodom na podanie odvolania bolo to, že podľa názoru Sťažovateľa rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci, v konaní došlo k vadám uvedeným v ust. § 221

ods. 1 OSP a napokon konanie malo aj inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

O podanom odvolaní rozhodol odvolací súd dňa 27.06.2013 uznesením č. k. 10 Co/147/2012, ktorým uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti trov konania Sťažovateľovi zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.“.

Následne okresný súd napadnutým uznesením priznal sťažovateľke náhradu trov konania v sume 631,16 €. Keďže okresný súd opäť nepriznal sťažovateľke trovy konania v rozsahu, v akom jej vznikli a v akom si ich uplatnila, podala proti tomuto uzneseniu odvolanie. Dôvodom na podanie odvolania bolo podľa sťažovateľky to, že „rozhodnutie súdu prvého stupňa opäť vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci a konanie malo inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci“.

Krajský súd uznesením z 31. júla 2014 odvolaním napadnuté uznesenie okresného súdu zmenil tak, že obaja žalobcovia sú povinní zaplatiť sťažovateľke náhradu trov konania v sume 631,16 €, teda „výška priznaného nároku zostala v porovnaní s rozhodnutím súdu prvého stupňa nezmenená“.

Na základe opísaného skutkového stavu je sťažovateľka toho názoru, že napadnutým uznesením okresného súdu v spojení s napadnutým uznesením krajského súdu došlo k porušeniu jej základných práva podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 37 ods. 2 listiny, ako aj práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

Sťažovateľka pritom vychádza z toho, že súd prvého stupňa, ako aj odvolací súd pri rozhodovaní o trovách konania vec nesprávne právne posúdili, keď na určenie základnej sadzby tarifnej odmeny advokáta za úkony právnej služby aplikovali § 11 ods. 1 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Odvolací súd rovnako ako súd prvého stupňa vychádza z údajnej neoceniteľnosti predmetu konania a svoje závery odôvodňuje hospodárnosťou konania.

Zdôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu spočíva v hypotéze možnosti iniciovania viacerých konaní (aj rôznych druhov: určenie vlastníctva vs. neplatnosť dražby), ktorého výsledkom by podľa odvolacieho súdu mala byť absurdná situácia, kedy pri každom konaní s rozdielnymi predmetmi bola považovaná za hodnotu veci hodnota aj potenciálne požadovateľného plnenia, je pre sťažovateľku nepochopiteľná.

Sťažovateľka nerozumie, *«ako uvádzané príklady súvisia s prejednávanou vecou. Navrátenie vlastníckeho práva v prípade úspechu žalobcov v konaní o určenie neplatnosti dražby je zákonným dôsledkom takéhoto rozhodnutia, a teda nejde o žiadne potenciálne požadovateľné plnenie ani o mechanické stotožňovanie požiadavky na negovanie dobrovoľnej dražby s hodnotou vydraženej nehnuteľnosti, ale o reálny zákonný dôsledok súdneho rozhodnutia. Rovnako podľa nášho názoru neobstojí ani názor odvolacieho súdu vo veci možného súbehu dvoch vyššie uvedených konaní takým spôsobom, aby sa súd pre účely dražby zaoberal aj prípadným návrhom na určenie vlastníckeho práva. Pretože z rozhodnutia súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/186/2010 vyplýva, že otázku neplatnosti dobrovoľnej dražby nemôže súd posudzovať v inom konaní než v konaní podľa ust. § 21 ods. 2 zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách, a to ani ako otázku prejudiciálnu, t.j. ani v konaní o určenie vlastníckeho práva. Rozhodnutie odvolacieho súdu sa v tomto zmysle odkláňa od ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu SR, a to bez toho aby súd uviedol akékoľvek dôvody tohto odklonu. Vychádzajúc z predmetného rozhodnutia Najvyššieho súdu je pritom jednoznačné, že v prípade podania žalôb rôznych druhov, tak ako to uvádza odvolací súd, by nevyhnutne muselo dôjsť k zamietnutiu všetkých žalôb s výnimkou žaloby o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby. Napriek tomu, že iniciovanie aj dvoch takýchto konaní nie je možné vylúčiť, pretože „dominus litis“ je žalobca/navrhovateľ, tak je potrebné uviesť, že vo vzťahu k trovám konania nemá takýto súbeh ten následok, že by Vyhláška vylučovala možnosť uplatnenia trov právneho zastúpenia z hodnoty veci pre účely dražby. Z uvedeného je zrejmé, že sa jedná len o úvahu odvolacieho súdu, ktorá ale nemá žiadnu oporu v existujúcom právnom poriadku.»*

Sťažovateľka vo veci samej navrhuje, aby po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vydal takéto rozhodnutie:

„Základné právo [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR uznesením Okresného súdu Trnava č. k. 27 C/3/2011 zo dňa 27.08.2013 a uznesením Krajského súdu v Trnave č. k. 10 Co/238/2013 zo dňa 31.07.2014 porušené bolo.

Základné právo [REDAKOVANÉ] na ochranu majetku podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy SR a právo na legitímne očakávanie nadobudnutia majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Trnava č. k. 27 C/3/2011 zo dňa 27.08.2013 a uznesením Krajského súdu v Trnave č. k. 10 Co/238/2013 zo dňa 31.07.2014 porušené boli.

Základné právo [REDAKOVANÉ] na právnu pomoc podľa čl. 37 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd uznesením Okresného súdu Trnava č. k. 27 C/3/2011 zo dňa 27.08.2013 a uznesením Krajského súdu v Trnave č. k. 10 Co/238/2013 zo dňa 31.07.2014 porušené bolo.

Ústavný súd Slovenskej republiky ruší uznesenie Okresného súdu Trnava, č. k. 27 C/3/2011 zo dňa 27.08.2013 spolu s uznesením Krajského súdu v Trnave, č. k. 10 Co/238/2013 zo dňa 31.07.2014 a vec vracia Okresnému súdu Trnava na ďalšie konanie.

Okresný súd Trnava a Krajský súd v Trnave sú povinní nahradiť [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] trovy právneho zastúpenia v sume 340,90 EUR na účet právneho zástupcu...“.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 37 ods. 2 listiny každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy, a to od začiatku konania.

Podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Sťažovateľka sťažnosťou namieta porušenie svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na právnu pomoc podľa čl. 37 ods. 2 listiny a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

Ústavný súd poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru, v ktorej opakovane uvádza, že k úlohám právneho štátu patrí aj vytvorenie právnych a faktických garancií na uplatňovanie a ochranu základných práv a slobôd ich nositeľov, t. j. fyzické osoby a právnické osoby. Ak je na uplatnenie alebo ochranu základného práva alebo slobody potrebné uskutočniť konanie pred orgánom verejnej moci, úloha štátu spočíva v zabezpečení právnej úpravy takýchto konaní, ktoré sú dostupné bez akejkoľvek diskriminácie každému z nositeľov základných práv a slobôd. Koncepcia týchto konaní musí zabezpečovať reálny výkon a ochranu základného práva alebo slobody, a preto ich imanentnou súčasťou sú procesné záruky základných práv a slobôd. Existenciou takýchto konaní sa však nevyčerpávajú ústavné požiadavky späté s uplatňovaním základných práv a slobôd. Ústavnosť týchto konaní predpokladá aj to, že orgán verejnej moci, pred ktorým sa takéto konania uskutočňujú, koná zásadne nestranne, nezávisle a s využitím všetkým zákonom ustanovených prostriedkov na dosiahnutie účelu takých procesných postupov. Ústavný súd z tohto hľadiska osobitne pripomína objektivitu takeého postupu orgánu verejnej moci (II. ÚS 9/00, II. ÚS 143/02). Len objektívnym postupom sa v rozhodovacom procese vylučuje svojvôľa v konaní a rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci. Objektívny postup orgánu verejnej moci sa musí prejavíť nielen vo využití všetkých dostupných zdrojov zisťovania skutkového základu na rozhodnutie, ale aj v tom, že takéto rozhodnutie obsahuje aj odôvodnenie, ktoré preukázateľne vychádza z týchto objektívnych postupov a ich využitia v súlade s procesnými predpismi.

Účelom čl. 46 ods. 1 ústavy je zaručiť každému prístup k súdnej ochrane, k súdu alebo inému orgánu právnej ochrany. Základné právo zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy umožňuje každému, aby sa stal po splnení predpokladov ustanovených zákonom

účastníkom súdneho konania. Ak osoba splní predpoklady ustanovené zákonom, súd jej efektívne umožní (mal by umožniť) stať sa účastníkom konania so všetkými procesnými oprávneniami, ale aj povinnosťami, ktoré z tohto postavenia vyplývajú.

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 299/04, II. ÚS 78/05) do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy. Z toho vyplýva, že k reálnemu poskytnutiu súdnej ochrany dôjde len vtedy, ak sa na zistený stav veci použije ústavne súladne interpretovaná platná a účinná právna norma (IV. ÚS 77/02).

Integrálnou súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (III. ÚS 209/04).

Aj Európsky súd pre ľudské práva vo svojej judikatúre zdôrazňuje, že čl. 6 ods. 1 dohovoru (ako ekvivalentu čl. 46 ods. 1 ústavy) zaväzuje súdy odôvodniť svoje rozhodnutia, ale nemožno ho chápať tak, že vyžaduje, aby na každý argument strany bola daná podrobná odpoveď. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia. Otázku, či súd splnil svoju povinnosť odôvodniť rozhodnutie vyplývajúcu z čl. 6 ods. 1 dohovoru, možno

posúdiť len so zreteľom na okolnosti daného prípadu. Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva teda nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. 5. 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998).

Ústavný súd poukazuje na to, že čl. 46 ods. 1 ústavy je primárnym východiskom pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany ústavou garantovanej v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50 ústavy). V súvislosti so základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy treba mať zároveň na zreteli aj čl. 46 ods. 4 ústavy, podľa ktorého podmienky a podrobnosti o súdnej ochrane ustanoví zákon, resp. čl. 51 ods. 1 ústavy, podľa ktorého sa možno domáhať práv uvedených okrem iného v čl. 46 ústavy len v medziach zákonov, ktoré toto ustanovenie vykonávajú (I. ÚS 56/01).

Uvedené východiská bol povinný dodržiavať v konaní a pri rozhodovaní o namietanej veci aj krajský súd, a preto bolo úlohou ústavného súdu v rámci predbežného prerokovania sťažnosti aspoň rámcovo posúdiť, či ich skutočne rešpektoval, a to minimálne v takej miere, ktorá je z ústavného hľadiska akceptovateľná a udržateľná, a na tomto základe formulovať záver, či sťažnosť nie je zjavne neopodstatnená.

Sťažovateľka v sťažnosti predovšetkým namieta, že okresný súd a krajský súd napadnuté uznesenia neodôvodnil dostatočným spôsobom a nezaoberali sa všetkými námietkami sťažovateľky. Podľa názoru sťažovateľky napadnuté uznesenie krajského súdu má arbitrárny charakter z dôvodu, že krajský súd v konaní o určenie neplatnosti dražby nepriznal sťažovateľke trovy právneho zastúpenia podľa hodnoty draženej nehnuteľnosti. V dôsledku toho malo dôjsť podľa sťažovateľky k porušeniu jej základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1

ústavy, základného práva na právnu pomoc podľa čl. 37 ods. 2 listiny a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

Vo vzťahu k napadnutému uzneseniu okresného súdu ústavný súd vychádzal z čl. 127 ods. 1 ústavy, z ktorého vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07).

Súčasťou doterajšej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a predtým, ako podá sťažnosť ústavnému súdu, požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04, IV. ÚS 362/2010, IV. ÚS 372/2010).

Ústavný súd konštatuje, že proti napadnutému uzneseniu okresného súdu mohla sťažovateľka podať odvolanie (čo aj urobila), o ktorom je (bol) oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd. Právomoc krajského súdu v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť aj v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci.

K namietanému porušeniu v sťažnosti označených základných práv podľa ústavy a listiny a práv podľa dohovoru a dodatkového protokolu napadnutým uznesením krajského súdu ústavný súd poukazuje na relevantnú časť odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu, v ktorom sa okrem iného uvádza:

„I tentoraz tu bola námietka nesprávnym právnym posúdením veci, vykazujúca znaky tvrdošijného zotrávania odvolateľky na vlastnom názore na problém nastoľovaný odvolaním už opätovne, resp. nesúhlasu účastníčky s celkom jednoznačným (jej predstavám však zjavne nekonvenujúcim) odchylným názorom odvolacieho súdu. Zaoberanie sa odvolaním proti druhému uzneseniu tak s výnimkou dôvodne vytykaného nesprávneho určenia paričnej lehoty bolo nutným predovšetkým pre pretrvávajúcu neochotu žalovanej 2/ zmieriť sa s tým, že by jej na náhrade trov právneho zastúpenia mala byť priznaná len suma zodpovedajúca odmene advokátskej spoločnosti za tzv. neoceniteľné úkony a nie nezanedbateľne vyššia odmena odvodzovaná od ceny nehnuteľností, predstavujúcich predmet dražby (kde inak oproti stavu v čase prvého zapodievania sa tunajšieho súdu problémom došlo k nárastu požiadavky uplatňovanej odvolaním v porovnaní s tou priznanou súdom prvého stupňa zo skoršieho viac než 46-násobku na viac než 50-násobok prísudku).“

Krajský súd napadnutým uznesením zdôraznil, „že sa na tému oceniteľnosti a neoceniteľnosti predmetov konaní vyjadril už viackrát v minulosti a v zhode s názormi preferovanými aj súdom prvého stupňa uzavrel, že záujmu na čo najväčšej hospodárnosti súdneho konania zodpovedá len taký výklad, ktorý pri požiadavkách na určenie neplatnosti právnych úkonov a stále existujúcej možnosti žalovať aj o určenie existencie alebo neexistencie práv (pominúc na tomto mieste hľadisko naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení) hovorí v prvom prípade (u úkonov) o neoceniteľnosti a len v tom druhom o možnosti určovania ako základu pre vyrubovanie súdnych poplatkov, tak i ceny konania pre určenie výšky tarifných odmien advokátov z ceny veci alebo práva, o ktoré tu ide.

Výrazom takejto ustálenej rozhodovacej praxe je o. i. tiež súdom prvého stupňa zmieňovaný rozsudok Krajského súdu v Trnave z 10. decembra 2007 č. k. 11 Co/150/2007-111 (vydaný vo veci rovnakého súdu prvého stupňa, teda Okresného súdu Trnava sp. zn. 37 C/57/2006). Relevanciu záverov vyslovených v takomto rozsudku a rozhodných aj pre prejednávajúcu vec pritom vôbec neznižuje fakt, že tento (rozsudok odvolacieho súdu) bol (spolu s ním potvrdeným prvostupňovým rozsudkom) zrušený Najvyšším súdom SR, pretože sa tak stalo výlučne pre odchylný (liberálnejší) pohľad na otázku existencie nalievateľného právneho záujmu na určovacích žalobách v tzv. spotrebiteľských veciach a teda bez vyslovenia tiež akýchkoľvek výhrad dovolacieho súdu k tomu, ako tunajší súd posúdil problém trov konania. Preto možno opäť len čiastočne zopakovať už skôr ustálené, teda že napriek nepopierateľnosti obsahu právnej úpravy, podľa ktorej sa za cenu práva považuje i hodnota záväzku (§10 ods. 2, časť vety za bodkočiarkou advokátskej tarify) a podľa ktorej neoceniteľnosťou sa rozumie, ak nie je možné vyjadriť hodnotu veci alebo práva v peniazoch, alebo je ju možno zistiť len s nepomernými ťažkosťami (§ 11 ods. 1 advokátskej tarify) treba vychádzať tiež z logiky právnej úpravy pripúšťajúcej rôzne druhy žalôb (kde inak pre ilustráciu postačí i základné rozlíšenie na žaloby o plnenia na jednej strane a žaloby o určenia na strane druhej, resp. i rozlišovanie medzi viacerými do úvahy prichádzajúcimi žalobami o určenie). Ak by sa potom účastník s tvrdým právom takéhoto práva domáhal a mal pritom k dispozícii 1. možnosť bránenia sa požiadavke na určenie v jednom konaní s uplatňovaním vlastnej požiadavky na plnenie v inom konaní, 2. možnosť oponovania vlastnou žalobou na určenie inej určovacej požiadavke svojho protivníka v spore a tiež 3. možnosť uplatnenia jednej určovacej požiadavky a neskôr inej takejto požiadavky (samozrejme za predpokladu, že by tu v žiadnom z opisovaných príkladov nevznikla prekážka skôr začatého konania o tej istej veci či dokonca prekážka veci právoplatne rozsúdenej), nastala by absurdná situácia, pri ktorej by sa v každom z naznačených konaní s nepochybne odlišne vymedzenými predmetmi za hodnom veci považovala hodnota i len potenciálne požadovateľného plnenia, hoci účelom niektorého či prípadne aj viacerých do úvahy prichádzajúcich konaní by bolo len ustálenie okolností existencie iného práva či niektorej pre jeho existenciu významnej skutočnosti. Takýto výklad však nemôže byť súladný so zásadou procesnej ekonomiky, pretože by súbor všetkých

potenciálne zahájiteľných konaní ako celok neúmerne predražoval. Preto aj v situáciách druhovo totožných s tou z prejednávanej veci treba trvať na tom, že tu hodnotu veci ani práva nejde určiť v peniazoch, pretože tu nemožno požiadavku na negovanie dobrovoľnej dražby mechanicky stotožňovať s cenou vydraženej veci ani s hodnotou práva, majúceho sa v prípade úspechu žalobcovi (pokiaľ je tento vlastníkom vydraženej veci) prinavrátiť a hocako takémuto výkladu nejde uprieť istú logiku, zastiera sa ním to, že popri žalobe o neplatnosť dražby tu za určitých okolností nemožno vylúčiť ani štandardnú určovaciu žalobu či žalobu o plnenie (napr. o vydanie hnutelnej veci alebo vypratanie nehnuteľnosti)...“.

Na základe citovaného ústavný súd konštatuje, že krajský súd sa v napadnutom uznesení zaoberal a ústavne akceptovateľným spôsobom aj vysporiadal s relevantnými odvolacími námietkami sťažovateľky, s ktorými sa nestotožnil, a preto napadnuté uznesenie okresného súdu síce formálne zrušil, ale v skutočnosti sťažovateľke priznal náhradu trov konania v takej istej sume, ako to urobil okresný súd vo svojom uznesení (obaja žalobcovia sú povinní zaplatiť sťažovateľke náhradu trov prvostupňového konania v sume 631,16 €). Napadnuté uznesenie krajského súdu nemožno podľa názoru ústavného súdu považovať za zjavne neodôvodnené a ani za arbitrárne, t. j. také, ktoré by bolo založené na právnych záveroch, ktoré nemajú oporu v zákone, resp. popierajú podstatu, zmysel a účel v napadnutom konaní aplikovaných ustanovení právnych predpisov.

Vo vzťahu k judikatúre ústavného súdu, na ktorú poukazuje sťažovateľka na podporu odôvodnenosti svojej sťažnosti, ústavný súd konštatuje, že ju nemožno posudzovať paušálne. Je potrebné rozlišovať, čo tvorí predmet sporu. K sťažovateľkou označenému nálezu ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 119/2012 zo 16. mája 2012 je potrebné dodať, že tento sa týkal nákladov súdneho konania, predmetom ktorého bolo určenie vlastníckeho práva k určitej veci (osobného automobilu). Ústavný súd v tomto rozhodnutí judikoval, že trovy právneho zastúpenia je pri sporoch o určenie vlastníckeho práva nutné určovať z predpokladanej ceny veci, o ktorú ide. Nie je možné vychádzať z predpokladu, že hodnota súdneho sporu sa nedá určiť, resp. že sa dá určiť len s nepomernými ťažkosťami. Ústavný súd v ňom teda vyslovil

názor, že pri žalobách o určenie vlastníckeho práva k predmetnej veci je nutné počítať cenu jedného právneho úkonu podľa prvého pravidla, teda z hodnoty sporu, a nie druhého pravidla, teda ak nie je možné vyjadriť hodnotu veci alebo práva v peniazoch, alebo ju možno zistiť len s nepomernými ťažkosťami. Hodnotou sporu sa rozumie hodnota veci, vo vzťahu ku ktorej sa má rozhodnúť o vlastníckych pomeroch účastníkov konania.

V namietanom prípade, ktorý je predmetom tohto prerokovania pred ústavným súdom, bolo predmetom konania pred okresným súdom a krajským súdom rozhodovanie o určenie (platnosti) dobrovoľnej dražby (nehnutelnosti). Meritórnym rozhodnutím o zamietnutí žaloby okresný súd v predmetnom konaní rozhodol, že pri dobrovoľnej dražbe nebolo preukázané porušenie zákona, a preto návrh na jej vyhlásenie za neplatnú zamietol.

V danom prípade krajský súd správne posúdil predmetnú žalobu ako určovaciu žalobu podľa § 80 písm. c) OSP, t. j. že ide o žalobu o určenie (ne)platnosti dobrovoľnej dražby, a teda aj odpovedal na otázku, že ide o konanie o určenie, či tu právo alebo právny vzťah je alebo nie je, a teda išlo o konanie, ktorého predmet nemožno oceniť peniazmi. Je preto nesprávny názor sťažovateľky, že správne mal odvolací súd ustáliť, že konanie sa týka nehnuteľnosti a následne pre účely zistenia tarifnej odmeny mal zistiť ich hodnotu. Aj ústavný súd poukazujúc napr. na rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 5 MCdo 9/2010, sp. zn. 3 MCdo 9/2009, sp. zn. 1 MOBdoV 17/2006, 2 MOBdoV 3/2012 je toho názoru, že v danom prípade nebolo možné vyjadriť hodnotu veci ani práva v peniazoch. Hodnota veci pri predmete konania – určenie, že dobrovoľná dražba (nehnutelnosti) je neplatná, nie je hodnota nehnuteľnosti, o dražbu ktorej išlo.

Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že medzi napadnutým uznesením krajského súdu a základným právom vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základným právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základným právom na právnu pomoc podľa čl. 37 ods. 2 listiny a právom na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu, ktorých porušenie sťažovateľka namieta, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí sťažností na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k

záveru o ich porušení. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

K námietke nevysporiadania sa so všetkými skutočnosťami uvádzanými sťažovateľkou v jej vyjadrení ústavný súd v súlade so svojou konštantnou judikatúrou uvádza, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka konania na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05).

V obdobnej veci sťažovateľky už ústavný súd rozhodol uznesením sp. zn. III. ÚS 387/2015 z 18. augusta 2015, a to tak, že v sťažnosti napadnuté uznesenie odvolacieho súdu (založené na obdobnom odôvodnení ako v prerokúvanej veci) odmietol ako zjavne neopodstatnené.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku neprichádzalo už do úvahy rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľky uplatnených v petite sťažnosti (zrušenie napadnutého uznesenia okresného súdu a krajského súdu a vrátenie veci na ďalšie konanie, priznanie náhrady trov právneho zastúpenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. októbra 2015